

Huvudman

Jämtlands Gymnasieförbund
831 82 Östersund

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Jämtlands Gymnasium Wången i Krokoms kommun.

Beslut

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Jämtlands Gymnasieförbund avseende brister rörande skolans arbete med planen mot kränkande behandling. Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden vårterminen 2023 inlett en tillsyn av Jämtlands Gymnasium Wången (nedan Wången) i Krokoms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Wången följer gällande bestämmelser om ordningsregler, trygghet och studiero samt åtgärder för att motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation, bland annat skolans ordningsregler samt verksamhetens plan mot kränkande behandling för de två senaste åren. Vid besök på skolan den 2 – 3 maj 2023 genomförde myndigheten intervjuer med elever och lärare. Intervju med personal i elevhälsan genomfördes digitalt den 9 maj 2023 och intervju med rektorn genomfördes digitalt den 11 maj 2023. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar och åtgärder.

Avstående från ingripande

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har skickat in verksamhetens plan mot kränkande behandling för verksamhetsåren 2020/2021 och 2022/2023. Huvudmannen och rektorn uppger att skolan återanvände planen mot kränkande behandling från 2020/2021 under 2021/2022. Rektorn uppger att anledningen till att skolan återanvände planen mot kränkande behandling var för att kunna arbeta med en gemensam idé under en längre tid. Huvudmannen uppger att anledningen till att en plan mot kränkande behandling saknades för 2021/2022 var på grund av att rektorn prioriterade att arbeta med skolans undervisningskvalitet och det övergripande skolarbetet.

Av planen mot kränkande behandling för 2022/2023 framgår bland annat skolans mål för att öka upplevelsen av trygghet på skolan och hur skolan ska agera för att nå detta mål. Vidare framgår hur skolan ska arbeta för att öka kännedomen om innehållet i planen mot kränkande behandling och vilka åtgärder som skolan ska vidta för att nå detta mål. Därutöver framgår hur skolan ska arbeta förebyggande mot kränkande och diskriminerande behandling, hur personal ska agera vid olika former av kränkningar och trakasserier samt tillvägagångssättet för att anmäla fall av kränkande behandling, både sådana som sker på skoltid och sådana som sker på fritiden.

Av intervjuer med lärare framkommer att den som blivit utsatt för en kränkning antingen kan kontakta skolans personal och få hjälp att upprätta en anmälan om kränkande behandling, eller själv göra en anmälan via skolans hemsida. Det är den utsatta elevens upplevelse som är avgörande för om en anmälan om kränkande behandling ska upprättas.

Av intervju med elevhälsan framgår att en anmälan om kränkande behandling anmäls till rektorn. Elevhälsan uppger att en utredning om kränkande behandling sker i form av en kartläggning med den som blivit utsatt och därefter ett samtal med den som varit utsatt. Rektorn uppger att en utredning om kränkande behandling leder till åtgärder, antingen på individ- eller gruppnivå. Rektorn uppger vidare att en skriftlig rapport skickas till huvudmannen.

Elevhälsan och rektorn uppger att elevrådet har deltagit i utformandet av planen mot kränkande behandling. Elevhälsan uppger vidare att planen har gått igenom med eleverna på mentorstiden.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2006:1083) framgår att en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det läsåret 2021/2022 saknades en plan mot kränkande behandling vilket utgör en brist.

När det kommer till övriga delar av Wångens arbete mot kränkande behandling framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Jämtlands Gymnasieförbunds verksamhet vid Wången uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att varje år upprätta en plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att en plan mot kränkande behandling upprättades för läsåret 2022/2023. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsregler, trygghet och studiero samt utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ordningsregler

Under besöket på Wången genomförde skolans rektor en rundvandring tillsammans med utredarna från Skolinspektionen. Skolinspektionens utredare noterade i samband med detta att skolans värdegrund och ordningsregler var uppsatta i de klassrum som besöktes.

Samtliga elever uppger att skolan har ordningsregler men alla elever är inte säkra på var ordningsreglerna finns eller på innehållet i dem. En elev, som sitter med i elevrådet, uppger att hen har varit med och tyckt till om ordningsreglerna.

De intervjuade lärarna uppger att ordningsreglerna generellt sett fungerar bra och att de följs. Lärarna uppger att ordningsreglerna går igenom med eleverna i början av varje läsår med extra fokus på eleverna i årskurs 1 samt att skolan arbetar med ordningsreglerna om det uppstår problem på skolan. Representeranter för elevhälsan uppger att ordningsregler tas upp med eleverna på mentorstid.

Under intervjun med rektorn uppger rektorn att ordningsreglerna fungerar väl på skolan. Vidare uppger rektorn att de nuvarande ordningsreglerna arbetades fram under 2020 och att de ska revideras under hösten 2023. Enligt rektorn har skolan ett väl fungerande elevråd som har medbestämmanderätt i viktiga frågor, däribland i utarbetandet av skolans ordningsregler. Rektor uppger att rektor har beslutat om ordningsreglerna efter dialog och samverkan med elever och lärare.

Trygghet

Samtliga intervjuade elever uppger att de känner sig trygga i skolan. Eleverna uppger även att de pratar mycket om trygghet i klasserna, bland annat på mentorstid, samt att de får svara på enkäter som handlar om trygghet. Lärarna framhåller att skolan tar upp trygghetsfrågor regelbundet, bland annat i början av varje läsår och framförallt med eleverna i årskurs 1, samt att eleverna får svara på enkäter som handlar om trygghet.

Rektor upplever eleverna som i huvudsak trygga. Vidare uppger rektor att om någonting händer som påverkar elevernas trygghet så kan lärarna ta upp detta med en grupp elever eller bryta en lektion för att diskutera en händelse med en hel klass. Vidare framkommer att skolan arbetar för att situationer som inträffar utanför skoltid inte ska påverka elevernas trygghet på skolan.

Studiero

Eleverna uppger att studieron i klasserna är bra. En elev uppger att det är studiero under 90 procent av undervisningstiden. Eleverna uppger att lärarna säger till eleverna att vara tysta vid de tillfällen när det är stökigt i klassrummen och att skolan har enskilda rum där eleverna kan sitta vid de tillfällen då det inte är studiero i klassrummet.

Lärarna uppger att studieron är ganska bra men att mobiltelefoner och elevernas motivation är faktorer som kan påverka studieron.

Utredning av ordningsstörande beteende

Rektorn uppger att när elever stör ordningen har berörd personal och elev ett enskilt samtal som sker nära händelsen i tid. Om elevens beteende upprepas kopplas skolans elevhandledare in i processen. Elevhandledaren och den berörda eleven diskuterar anledningarna till att det blir stökigt kring eleven. Rektorn uppger vidare att skolans personal är intresserade av att ta reda på varför eleven agerar på ett visst sätt och att skolans ledord kring arbetet med att följa upp ordningsstörande beteende är samtal, nyfikenhet och kartläggning.

Rektorn uppger att elevens beteende brukar rätta till sig efter att skolan har vidtagit ovanstående åtgärder samt att skolan aldrig har behövt ta till andra åtgärder mot upprepat ordningsstörande beteende under rektorns tid på skolan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 9 § framkommer att om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Jämtlands Gymnasieförbund brutit mot författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Ellen Kalman.

Utredaren Oskar Holst har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Marika Bergman samt juristen Sanna Sundh medverkat.